

Tiivistelmä Natura 2000 -alueen suojeluperusteista

Valtioneuvoston päätös 2018 tietojen tarkistamisesta ja verkoston täydentämisestä

Natura 2000 -aluetta koskevat tiedot kokonaisuudessaan sisältyvät Natura 2000 tietolomakkeeseen.

Alue: Joutenvesi - Pyyvesi

Alueen tunnus: FI0500031

Alueen tyyppi: SAC

Pinta-ala (ha): 15292

Tiedot alueen ekologiasta:

Suojelun perusteina olevat luontotyypit (Tietolomakkeen taulukko 3.1)

(Päätöksellä lisätyt luontotyypit lihavoituna)

Päätöksellä poistetut luontotyypit

Suojelun perusteina olevat lajit (Tietolomakkeen taulukko 3.2)

(Päätöksellä lisätyt lajit lihavoituna)

Koodi	Laji	Tieteellinen nimi
6306	saimaannorppa	Pusa hispida saimensis

Päätöksellä poistetut lajit

Alueen kuvaus:

Joutenvesi on useiden selkien, suurten saarien ja voimakkaasti virtaavien salmivesien muodostama kokonaisuus. Se on tärkeä saimaannorpan elinalue. Alueen nimi viittaa virtojen sulapaikoissa viihtyviin joutseniin.

Alueen kallioperä on migmatiittia, kiillegneissia ja graniittia. Pohjamoorenikerros on ohut ja kallioita esiintyy runsaasti.

Alueella yhtyvät Heinäveden reitin kirkkaammat ja Pielisestä tulevat tummemmat vedet. Hydrologisena erityispiirteenä ovat alueen monet voimakkaasti virtaavat salmet.

Joutenvesi edustaa Saimaalle tyypillistä karua järviruokotyyppiä. Alueen metsät ovat pääasiassa nuoria, ja niitä on vuosisatojen kuluessa hakattu runsaasti.

Joutenveden maisema on hyvin rikkonainen. Alueella on erittäin paljon saaria, ja sitä luonnehtii suurten ja pienten saarien ja selkien sokkelo. Suurimmat saaret ovat lähes kaikki olleet asuttuja. Kaskeamisen ja Oravissa olleen ruukin ja tehtaiden puunhankinnan vaikutus näkyy hyvin pääosassa suurempia saaria.

Alue on tärkeä saimaannorpan elinalueena, mutta sillä on merkitystä myös melko luonnontilaisen järviluonnon säilymiselle. Alueella on arvioitu olevan 20-30 saimaannorppaa eli noin 10 % kannasta.

Metsätalous on uhkatekijänä osalla aluetta. Alueen läpi kulkee Saimaan syväväylä. Suurimmat uhat saimaannorppalle ovat pesimäaikainen häiriö, kalastuksen aiheuttamat poikaskuolemat ja pesimäaikaiset vedenpinnan muutokset.

Suojelutavoitteen määrittely:

Kaikki tietolomakkeen taulukoissa 3.1 ja 3.2 mainitut luontotyypit ja lajit kuuluvat alueen suojeluperusteisiin ja kaikkien niiden suojelutavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen

säilyttäminen osana verkostoa.

Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan seuraavia tavoitteita:

- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys
- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään alueen käyttöä ohjaamalla
- luontotyyppien tai lajin elinympäristön laatua tai lajin populaation elinvoimaisuutta parannetaan ennallistamis- ja hoitotoimenpitein

Joutenvesi kuuluu sekä rantojensuojeluohjelmaan että erityissuojelua vaativiin vesiin. Rajaus perustuu Enonkosken kunnan ja Varkauden kaupungin alueilla valtuuston hyväksymään osayleiskaavaan. Savonlinnan puolella rajausta noudattelee yleiskaavaluonnoksen ev-rajauksen. Lisäalueina on Enonvedellä norpan liikkumiselle tärkeitä vesialueita sekä Tappuvirran vesialueet ja norpan kannalta tärkeitä maa- ja vesialueita Pyyvedellä.

Pääasialliset toteutuskeinot maa-alueilla: rakennuslaki, luonnonsuojelulaki

Toteutustilanne: suurin osa ei toteutettu. Natura-alueesta n. 11 % on luonnonsuojelulla perustettuja yksityismaiden luonnonsuojelualueita, valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin on hankittu n. 10 % alueesta (ei perustettu).

Pääasialliset toteutuskeinot vesialueilla: sopimus, maastoliikennelaki, vesiliikennelaki, kalastuslaki

Toteutustilanne: alueella on tehty vapaaehtoisia kalastuksenrajoitussopimuksia. Kalastusta on rajoitettu valtioneuvoston asetuksella.